

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)

राष्ट्रीयसंस्कृतसंस्थानम् (मानितविश्वविद्यालयः)

५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल-एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली - ११००५८

शास्त्रिसेतु - चतुर्थपत्रम् (साहित्यम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2016-17

पत्रम् - .....विषयः - .....

अध्येतुः नाम - .....पञ्जीकरणसंख्या - .....

अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः - .....

अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः - .....

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम - .....

मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः - .....

मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः - .....

अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः 100	प्राप्ताङ्काः .....

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः - .....

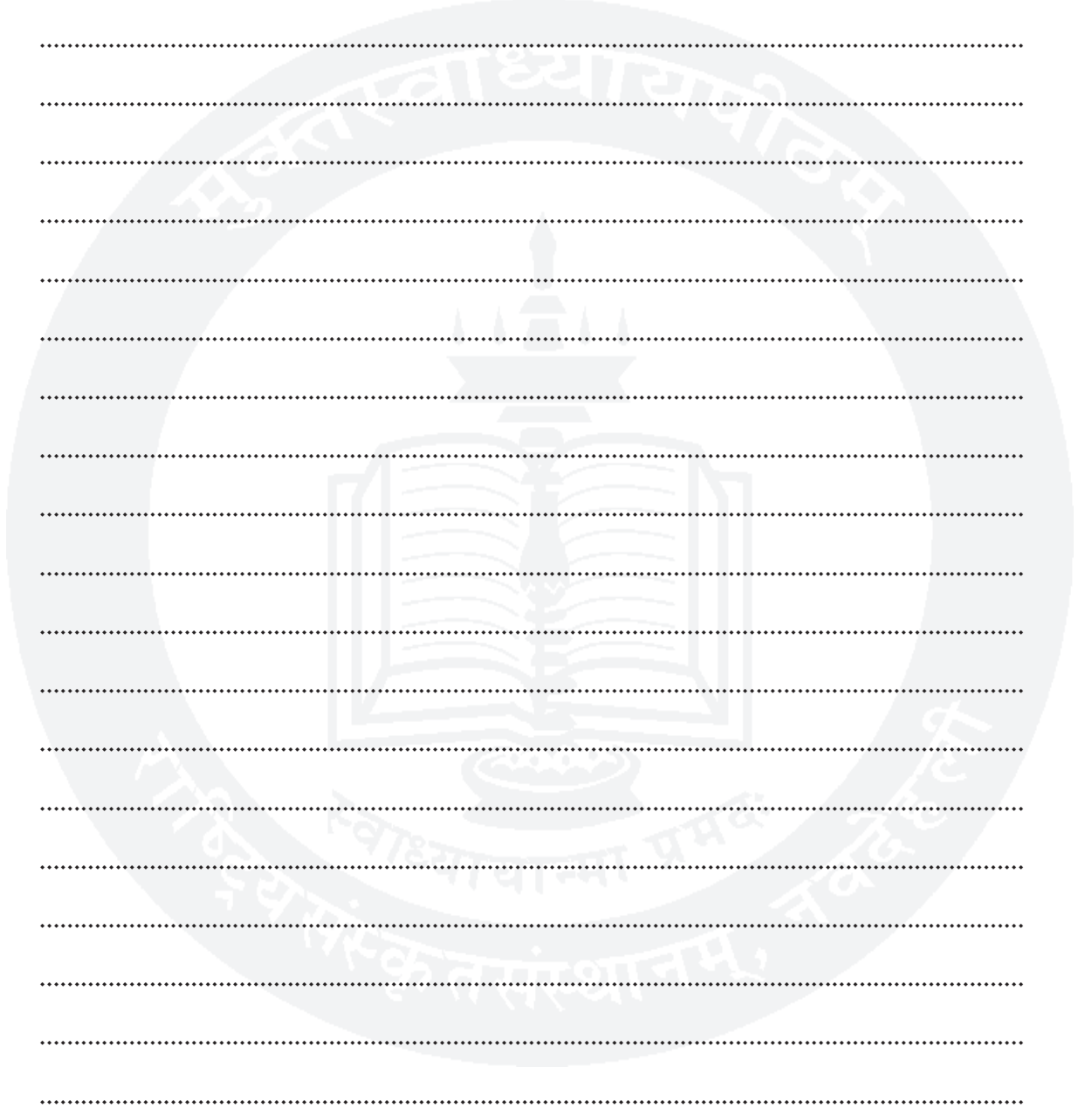
मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् .....

दिनाङ्कः .....

अध्येतुः कृते परामर्शाः,

प्रिय अध्येता ! भवता/ भवत्या पूरितं प्रदत्तकार्यम् अवलोकितम्। मूल्याङ्कनं कृतम्। मूल्याङ्कनस्य
आधारेण कुत्र कुत्र भवदीयः दोषः/लोपः/विस्मृतिः/भ्रान्तिः अभवत् इति ज्ञात्वा स्वाध्यायं पुनः प्रवर्तयतु ।
शुभकामनाः ॥

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

दिनाङ्कः .....

शास्त्रिसेतु - चतुर्थपत्रम् (साहित्यम्)

विषयः - स्वप्नवासवदत्तम् - (70 अङ्काः) श्रुतबोधः (30 अङ्काः)

निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति। अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम् ।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः - क

प्रश्नाः - विंशतिः समाधेयाः

अङ्काः - 20 X 02 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five questions . Out of these twenty (20) questions should be answered.

स्वप्नवासवदत्तम्

1. स्वप्नवासवदत्तस्य नायकः कः?
2. 'स्वप्नवासवदत्तम्' इत्यस्य रचयिता कः?
3. 'कञ्चुकी' कः भवति? लक्षणं लिखत?
4. मगधराजपुत्री का?
5. प्रद्योतशासितनगरी का?
6. 'स्वप्नवासवदत्तम्' अस्मिन् नाटके कति अङ्कानि सन्ति?
7. कस्मिन् ग्रामे अग्निदाह अभवत्?
8. वासवदत्तायाः छद्म नाम किम्?
9. 'पर्यवस्थापितः' इति पदस्य प्रकृतिप्रत्ययं लिखत।
10. उदयनः कस्य राज्यस्य राजा आसीत्?
11. विदूषकस्य लक्षणं लिखत।
12. 'मधुकरः' कः?
13. वसन्तकः कः?
14. पद्मावतीउदयनयोः साक्षात्कारं कस्मिन् अङ्के भवति?
15. कुत्र पद्मावत्याः विश्रामस्थलं आसीत्?
16. पद्मावती का आसीत्?

17. उदयनस्य शत्रुराज्ञः नाम किम्?
18. 'उपसर्पतु' इति पदस्य धातुं लकारं च लिखत?
19. उदयनस्य माता कस्य राज्यस्य राजपुत्री आसीत्?
20. 'श्रुतपूर्वः' इति पदस्य समासविग्रहं समासं नाम च लिखत।
21. महासेनः कः आसीत्?
22. उदयनः कीदृशः नायकः?
23. 'स्वकीया' नायिकायाः लक्षणं लिखत।
24. 'अभवत्' इत्यस्य धातुं लकारं च लिखत।

श्रुतबोध

1. मङ्गलाचारणं विलिखत।
2. श्रुतबोधस्यारम्भे कस्य मङ्गलाचरणम्?
3. "छन्दः" इति पदस्य कोऽर्थः?
4. "मात्रा" शब्दस्य कोऽर्थः?
5. "जगणस्य" स्वरूपमुपस्थापयत।
6. आर्याछन्दस्य स्वरूपं लिखत।
7. स्त्रगधराछन्दस्य लक्षणं लेख्यम्।

खण्डः - ख

प्रश्नाः - पञ्च समाधेयाः

अङ्काः - 05 X 08 = 40

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् केचन पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकप्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते ।

Note : This section contains eight questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

स्वप्नवासवदत्तम्

1. तीर्थोदकानि समिधः कुसुमानि दर्भान् ....अस्य श्लोकस्य सप्रसङ्गं व्याख्यां कुरुत।
2. खगा वासोपेताः सलिलमवगाढो.....श्लोकं पूरयित्वा भावार्थं स्पष्टयत।
3. 'स्वप्नवासवदत्तम्' इत्यस्य नायिका का, तस्याः चरित्रचित्रणं स्वशब्देषु लिखत।
4. वासवदत्तायाः विरहे उदयनस्य स्थितिः कीदृशी वर्तते, सोदाहरणं स्पष्टयत।
5. शय्या नावनता तथास्तृतसभा....अस्य श्लोकस्य सप्रसङ्गं भावार्थं स्पष्टयत।
6. 'मधुमदकला मधुकराः..... अस्य श्लोकस्य ससन्दर्भं व्याख्यां कुरुत।
7. प्रथमाङ्कस्य कथासारं लिखत।

8. उपमायाः लक्षणं विलिख्य, सोदाहरणं स्पष्टयत।

श्रुतबोध

1. गीतिछन्दं ग्रन्थोक्तदिशा व्याकुरुत।
2. द्रुतविलम्बितच्छन्दसः उदाहरणं विलिख्य लक्षणसमन्वयं कुरुत।
3. उपेन्द्रवज्रायाः लक्षणं उहरणं च लिखत।

खण्डः – ग

प्रश्नाः – द्वौ समाधेयौ

अङ्काः – 02 X 10 = 20

निर्देशः – अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ । प्रत्येकप्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains four questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

स्वप्नवासवदत्तम्

1. संक्षेपेण नाटकस्य कथावस्तु विलिख्य, यौगन्धारायणस्य चरित्रचित्रणं कुरुत।
2. संस्कृतसाहित्यस्य दृश्यकाव्येषु महाकविः भासस्य अवदानं स्पष्टयत।
3. पद्मावत्याः चरित्रचित्रणं कुरुत।
4. नायकस्य लक्षणं विलिख्य, नायकानां भेदान् स्पष्टयत।

श्रुतबोध

1. उपेन्द्रवज्रा-इन्द्रवज्रा इत्यनयोः भेदं स्पष्टयत।
2. भुजङ्गप्रयातस्य सोदाहरणं लक्षणं च विवृणुत।

